

ПА АБМЕНЕ — У КІТАЙ

Уражанні студэнткі ад паездкі

Ірына ДЗЕЙКАЛА, студэнтка Інстытута журналістыкі БДУ, была ў Паднябеснай па студэнцкім абмене. Іра выпадкова ўбачыла ва ўніверсітэце аб'яву, што адбудзецца сход наконт курсаў кітайскай мовы. Схадзіла, паслухала, натхнілася і запісалася ў групу. Спачатку было вельмі няпроста, потым стала крыху лягчэй, але ўсё ж цяжкасці прысутнічалі. «Трэба быць вельмі руплівым і цяплым, каб вывучыць мову. А каб адправіцца вучыцца па абмене ў іншую краіну, неабходна мець яшчэ і вельмі вялікае жаданне. Але аднаго яго мала, трэба прыкладваць і нейкія намаганні, каб спраўдзіць сваю мару. Пастаянна знаходзіць новую інфармацыю, шмат чытаць, запамінаць...»

У Кітай паехала група з пятнаццаці чалавек. Усе — студэнты БДУ. Ірына вучылася ў Хэнаньскім універсітэце. «Успрымаць інфармацыю, безумоўна, складана, таму што навучанне вялося на кітайскай мове, але мне было цікава нягледзячы на цяжкасці. Усе аднагрупнікі прыехалі з розных краін, атрымалася такая інтэрнацыянальная група», — расказвае студэнтка.

Маладзё старалася дапамагачь адно аднаму, калі нешта не атрымлівалася. Заняткі ў Хэнаньскім універсітэце доўжацца кожны дзень з 8.30 да 12.00, зусім не так, як у Беларусі. Тут у большай ступені трэба самому чытаць, самастойна вучыцца, каб нешта атрымалася.

У Кітаі Ірына вельмі спадабалася. Дзяўчына спачатку хвалявалася, таму што трапіла ў зусім іншы свет. Але ўсё аказалася прасцей, чым здавалася на першы погляд. Іра пазнаёмілася з дзяўчынай з Расіі. Сяброўкі разам хадзілі ва ўніверсітэт, разам адпачывалі — удзвюх нашмат лягчэй.

Суразмоўніца расказвае, што кожны дзень адбывалася нешта цікавае. «Да мяне часта падыходзілі, каб сфатаграфавалі. Кітайцам цікава, адкуль мы прыехалі». Іра заўважыла, што ў Кітаі вельмі любяць расійскага спевака Вітаса. Мясцовыя жыхары часта слухаюць яго кампазіцыі, нават намагаюцца самі падпяваць.

«Кітайская ежа мне спадабалася, асабліва локшына з грыбамі ці з курыцай. Адрозніе я ела вострыя стравы, а потым, каб зберагчы свае смакавыя рэцэптары, пачала заказваць ежу з меншай колькасцю прыпраў. Малака тут няма, таму каву пілі проста чорную. Таксама няма і звычайнага хлеба, ёсць толькі салодкі», — з доляй расчаравання канстатуе Іра.

Адной з адметнасцяў краіны з'яўляецца вялікая колькасць свят. Не паспелі беларускія студэнты прыехаць і пачаць вучобу, як неўзабаве кітайцы чатыры дні адзначалі свята Месяца, а праз тыдзень чарговыя вялікія свята расцягнуліся ўжо на дзевяць дзён. Заняткаў ва ўніверсітэце не было, таму што ў гэты перыяд у мясцовых жыхароў абавязкова заведзена падарожнічаць, каб потым расказаць, дзе ты пабываў...

«Насамрэч адрозненні шмат, і бывае, што яны вельмі здзіўляюць», — гаворыць Іра, — але менавіта для гэтага ты тут і знаходзішся: каб вывучыць мову і з лавой акунуцца ў незнаёмую і такую непадобную да роднай культуру».

Марына ЛЯШКЕВІЧ.

МАЗАІЧНАЯ АМЕРЫКА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Нягледзячы на такую неспадзяванку, Чыкага не абдзялілі дзяўчыну і станоўчымі эмоцыямі.

— Вядома, трапляліся і добразычлівыя амерыканцы. Я ішла ў белвестаўскім абутку, насустрач мне амерыканец: «Хай, класныя туфлі!». Пасля гэтага мы з ім вельмі адкрыта і весела разгаварыліся, хаця ён і не ведаў, што такое «Белвест»! — смяецца геранія.

Адно з самых «ваў!»-уражанняў Алесі ад Чыкага — яго незвычайная архітэктура. Горад злеплены з рандомных кавалкаў, быццам недарэчнае дзіця збірае лега. Напрыклад, на цагляныя дамы «чапляюць» шклянныя ці бетонныя надбудовы.

Таксама дзяўчыну ўразілі хвалёныя амерыканская свабода і талераннасць. Так, у адным з двароў яна ўбачыла пудзіла з тварам Барака Абама з кучай дроцікаў — гэткае лялька вуду, а побач ляжалі нядбайна раскіданыя шыны...

Пасля дзяўчына паехала працаваць у гарадок Дэтройт Лэйкс (штат Мінесота). Заняткі ёй знайшлі ў прыгарадных дамах, куды амерыканцы прыежджаюць бавіць вольны час на прыродзе.

— Мы ўдваіх з такім жа студэнтам, як і я, абслугоўвалі шэсць катэджаў. Пыласосілі, раскладвалі ручнікі, запраўлялі ложка. Працавалі па сорок гадзін у тыдзень. За гадзіну атрымлівала восем «баксаў» і нядрэны гасцінец — у сярэднім 50 «зялёных» за тыдзень. За два месяцы зарабіла чыстымі тры тысячы долараў (жыла на чайвыя). Інакш кажучы, цалкам пакрыла выдаткі на праграму, — расказвае геранія. — Часам мянялася з калегамі і працавала афіцыянткай. Таксама мы забавлялі гасцей у рэстаранах — арганізоўвалі канцэрты. За адно такое мерапрыемства можна было атрымаць 600 «баксаў».

Акрамя заробку, быў яшчэ адзін карысны бонус — Алеся павысіла моўны ўзровень: пасля паездкі яна свабодна валодае англійскай, завяла знаёмствы ў розных кутках свету (дзякуючы чаму пабывала ў Турцыі і збіраецца ў Індыю). Галоўным мінусам праграмы Work and Travel дзяўчына лічыць працу ў маленькіх гарадах, калі няма магчымасці дабрацца да «цывілізацыі» і нават купіць Skittles.

На заробленых грошы Алеся злятала адпачыць у Маямі (штат Фларыда), накупіла адзення, кніг, абутку і сувеніраў, а таксама прывезла грошай бацькам.

Паша Транчонок летасць тры месяцы працаваць на паўвостраве Кейп-Код (недалёка ад Бостана, штат Масачусетс), паспеў паглядзець на жыццё ў Нью-Ёрку і Бостане.

— Калі мне агучылі кошт, быў шакаваны, таму што гэта больш за дзве тысячы долараў, уключаючы білеты на пералёт і візу. Я пазы-

«Прыехаў!» Паша Транчонок у Бостане.

чыў грошай ва ўсёй сям'і! Кажу: «Адпусціце мяне ў Штаты, хачу паглядзець, як там людзі жывуць!» — з усмешкай згадвае юнак.

Хлопец працаваў па сем гадзін у дзень у Dunkin' Donuts — сетцы кавярняў з пончыкамі. Падымаўся ў чатыры раніцы, каб да пяці прыехаць у краму, дзе яго і іншы студэнтаў забіраў аўтобус і адвозіў за 100 кіламетраў. Цікава, што ўвесь час у дарозе аплачываўся як працоўны — дзесяць долараў за гадзіну.

— Мы ездзілі па студэнцкай візе J1 — моладзь набірала нібыта праціраць сталы, мыць прыбіральні. Але я сказаў работадаўцам, маўляў, гэтага рабіць не буду. Яны ў адказ: што атрымліваецца, тое і рабі.

Хлопцу дазволілі падоўжыць змену — з чатырох раніцы да шасці вечара. Яму трэба было адпрацаваць пазычаныя грошы, і ўжо праз месяц ён пакрыў гэтыя выдаткі. Пачаў браць выхадныя, з'ездзіў у Нью-Ёрк, часта катаўся ў Бостан.

Студэнт акрамя працы ў кавярні паспеў асвоіць яшчэ адзін заняткаў — чысціць грузавыя аўтамабілі.

— Наш менталітэт дазваляе з лёгкасцю ўжывацца ў ЗША. Амерыканцы, калі вучацца, заважаюцца на адной рэчы. А мы вельмі рознабаковыя і не саромеемся работы, якую не хочучь выконваць яны, — кажа суразмоўнік.

Акрамя гэтага, хлопца ўразіла гатоўнасць амерыканцаў аказаць дапамогу. Калі Паша толькі прыехаў у Штаты, ужо на вакзале тры чалавекі, убачыўшы разгубленага замежніка, спыталі, што яму падказаць і чым яны могуць дапамагчы. Неяк юнак падварнуў нагу, гуляючы ў футбол, і, калі гэта ўбачыў кліент кавярні Dunkin' Donuts, спытаў, што здарыла-

ся з хлопцам. Паша расказаў. Назаўтра амерыканец прынёс беларусу майку каманды «Нью-Ёрк Сіці» і даў 50 долараў гасцінца.

— Яны вельмі талерантныя. Кажучы, што ў ЗША нельга дзверы дзяўчатам прытрымліваць або саступаць месца — гэта ўсё поўная лука! Але ў нас ты прытрымаеш у метро дзверы, яна кіўне і ўсё, а там скажа «Дзякуй, добрага дня!», — дзеляцца назіраннямі хлопец і дадае, што ў Штатах усім аб'якава, як ты выглядаеш.

Падчас свайго знаходжання ў Амерыцы Паша змог зарабіць разам з чайвымі восем тысяч долараў.

Студэнт акрамя працы ў кавярні паспеў асвоіць яшчэ адзін заняткаў — чысціць грузавыя аўтамабілі.

З Янай Габелевай мы гутарылі, калі яна знаходзілася ў ЗША. Для таго каб здзейсніць сваю амерыканскую мару, дзяўчына летасць зарабіла грошай, працуючы ў Германіі. Студэнтка аформіла дакументы на праграму амаль за год да паездкі, таму што так абыходзіцца танней, чым перад самым ад'ездам. Яна заплаціла тады 1140 долараў без уліку авіябілетаў і візы.

Яна Габелева (злева) з калегай.

Спачатку дзяўчына накіравалася ў Нью-Ёрк, потым паехала ў пасёлак Кенебанкпарт (штат Мэн). У студэнткі працаўладкаванне складалася не так лёгка, як у папярэдніх герояў.

— Я адправіла больш за 1200 лістоў, каб мяне ўзялі на працу ў якую-небудзь кавярню. У Кенебанкпарце жыла ў катэджы, працавала ў рэстаране. Прыбірала брудныя талеркі і падносила ежу. Мне шмат абяцалі, але многага не выканалі. Я павінна была працаваць

па 40 гадзін у тыдзень, але атрымалася па 28. Таксама было сказана, што буду атрымліваць 40—80 долараў чайных у дзень, а ў сапраўднасці выходзіла па 10—20. Я і мая сяброўка пратрымаліся на гэтым месцы толькі дзевяць дзён.

Дзяўчаты пачалі шукаць іншую працу праз «УКантакце» і «Інстаграм». Праз два дні (надта пашанцавала) беларускі адправіліся ў горад Аганквіт. Добра, што наймальнік адпусціў.

— Цяпер мы гатуем піцу. Працуем па пяць дзён у тыдзень з 11 раніцы да 12 ночы. Пашанцавала, што калектыў вясеў, я знайшла тут шмат сяброў. Па прыездзе пачала шукаць яшчэ адну работу, бо гэтай было мала. Падпрацоўваю ў рэстаране фаст-фуду тры чатыры дні на тыдзень...

Яна не надта ўражаная прыгажосцю ЗША і ўзроўнем жыцця. Адзінае, што яе задаволіла і натхніла, — новыя знаёмствы. Дзяўчына пасябрала з вялікай інтэрнацыянальнай кампаніяй — літоўцамі, сербамі, балгарамі, македонцамі, расіянамі і іншымі. З новымі знаёмымі Яна ездзіла па выхадных у падарожжы — паглядзець на мясцовыя слаўтасці.

«Я ішла ў белвестаўскім абутку, насустрач мне амерыканец: «Хай, класныя туфлі!»»

— Наведаць Амерыку цікава, каб паглядзець, як жывуць людзі, пашырыць свой круггляд. Тут сапраўды ўсё па-іншаму. Але я не хацела б застацца ў гэтай краіне. Калі ў мяне спытаюць, што падабаецца болей, Амерыка ці Беларусь, я адкажу абсалютна шчыра — радзіма.

Ментальнасць амерыканцаў Яну не заўсёды прыемна ўражала.

— Калі я працавала ў піцэрыі, мне трэба было дастаць з халадзільніка цеста, якое ляжала высока. Цягнулася, як магла, але не атрымлівалася дастаць нарыхтоўку. Заходзіць высачэзны амерыканец, кажа: «Разумею, разумею!» і... выходзіць. З другога боку, шэфы нароўні з работнікамі падмяталі падлогу і гатавалі піцу, калі было шмат заказаў. Амерыка вельмі розная. Я лічу, што двух з паловай месяцаў недастаткова, каб спазнаць яе лепш.

Таксама Яну бянтэжыць, што ў жыхароў ЗША занадта папулярныя свабодныя адносіны.

— Наогул, у іх няма такой каштоўнасці, як сям'я. Дык што тады важна ў жыцці? Яны жывуць на працы, праца для іх — гэта дом. Магчыма, я мела стасункі з нямногімі амерыканцамі, але ў мяне склалася менавіта такое ўражанне.

Дар'я СПЕВАК. dashaspevak@gmail.com